

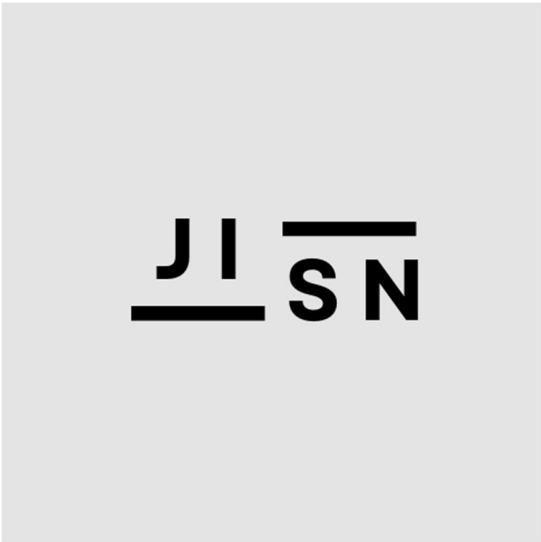
2024

JOURNAL OF INTERNATIONAL SCIENCE NETWORKS

WWW.BESTJOURNALUP.COM

JOURNAL OF INTERNATIONAL	SCIENCE NETWORKS
-------------------------------------	-----------------------------

ZAMONAVIY TA'LIM VA MODULLI- KREDIT TIZIMI MOHIYATI

G'aybullayeva Guzal Yo'lchi qizi

Annotatsiya:

Mazkur maqolada zamonaviy ta'lim tizimi va kredit-modul tizimi (KMT) ning mohiyati, afzalliklari va kamchiliklari tahlil qilinadi. Kredit-modul tizimi ta'lim jarayonini moslashuvchan, shaxsiylashtirilgan va samarali tarzda tashkil etish imkonini beradi. Maqolada bu tizimning o'qitish jarayoniga qanday ta'sir ko'rsatishi, talabalar va ta'lim muassasalariga qanday foyda keltirishi haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, kredit-modul tizimining xalqaro ta'lim sohasidagi ahamiyati va uning ta'lim sifatini oshirishdagi roli batafsil yoritilgan. Maqolada tizimning afzalliklari, shuningdek, uning amalga oshirilishidagi ba'zi muammolar va kamchiliklar ham ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar:

Zamonaviy ta'lim, Kredit-modul tizimi (KMT), Ta'lim tizimi, O'qish jarayoni, Ta'lim sifatini oshirish, Moslashuvchan ta'lim, Ta'lim metodlari, Xalqaro ta'lim tizimi, O'qish dasturlari, Ta'limning shaffofligi

E-mail:

gaybullayevsarvar674@gmail.com

Muallif ma'lumotlari:

A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Sirtqi bo'lim Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 701-20 - guruh talabasi

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi global miqyosda tez o'zgarib borayotgan ijtimoiy, iqtisodiy va texnologik talablar bilan uyg'unlashgan holda rivojlanmoqda. Bugungi kunda ta'lim tizimi nafaqat bilim berishni, balki talabalar uchun amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishni ham maqsad qilgan. Shu bilan birga, yuqori sifatli ta'limni ta'minlashda yangi metod va tizimlar, masalan, kredit-modul tizimi keng qo'llanilmoqda. Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim va kredit-modul tizimining mohiyati, uning afzalliklari va o'zgarishlarga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida batafsil tahlil qilinadi.

Kredit-Modul Tizimi Nima?

Kredit-modul tizimi (KMT) ta'limning samaradorligini oshirish, talabalar uchun moslashuvchan va individual ta'lim yo'nalishlarini yaratish maqsadida joriy etilgan. Bu tizim ta'lim jarayonini qisqa muddatlarga bo'lib, har bir modul uchun aniq kredit ballari belgilashga asoslanadi. Kredit — bu talaba tomonidan ma'lum bir modul yoki kurs bo'yicha o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalarni baholash birligi bo'lib, har bir modulning o'zining aniq ko'rsatilgan balli bor. Modul esa — o'qitishning alohida bo'lagi bo'lib, muayyan mavzularni o'z ichiga oladi.

Kredit-modul tizimi yuqori o'quv yurtlarida talabalar o'qishini bir necha o'lchovlar bilan boshqarishga imkon beradi, bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali va shaffof qiladi. Har bir modulda belgilangan kredit ballari o'qishning davomiyligi va sifatini belgilashda asosiy omil hisoblanadi.

Kredit-Modul tizimining asosiy prinsiplari

1. **Modullik:** Ta'lim tizimi modullarga bo'linadi, har bir modul muayyan mavzu yoki ko'nikmalarni o'z ichiga oladi.
2. **Kredit tizimi:** Har bir modul yoki kurs uchun aniq kredit ballari belgilanadi. Talabalar modulni muvaffaqiyatli o'zlashtirganda, ular kerakli kreditlarni oladi.
3. **Flexibilite:** Talabalar o'z o'qish rejalarini va yo'nalishlarini moslashtira olishadi, ya'ni kurslarni tanlashda erkinlikka ega bo'ladilar.
4. **Translyatsiya:** Kredit-modul tizimi xalqaro miqyosda tan olingan va ko'plab ta'lim muassasalarida bir xil tizim qo'llaniladi, bu esa talabalar uchun boshqa mamlakatlardagi o'qish va ishlash imkoniyatlarini oshiradi.
5. **Baholashning shaffofligi:** Har bir modulda o'qituvchilar tomonidan aniq baholash mezonlari va talablar belgilangan bo'ladi, bu esa ta'lim sifatining oshishiga yordam beradi.

Kredit-Modul tizimining afzalliklari

1. **Moslashuvchanlik va individual yondashuv:** Talabalar o'zlarini qiziqtirgan yo'nalishlar bo'yicha kurslarni tanlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu tizim o'quv jarayonini yanada shaxsiylashtiradi, chunki har bir talaba o'zining o'qish temposiga mos ravishda o'qish rejasini tuzishi mumkin.

2. **Ta'lim sifatini oshirish:** Kredit-modul tizimi o'quv dasturlarining samaradorligini va ularning talabalar tomonidan o'zlashtirilishini yaxshilaydi. Har bir modulda aniq maqsadlar va baholash tizimi bo'lganligi sababli, talabalar o'z bilimlarini kengaytirishga qaratilgan mukammal imkoniyatlarga ega bo'ladilar.

3. **Yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash:** KMT amaliyotga yo'naltirilgan ta'limni taqdim etadi, bu esa talabalarni tezda ishga tayyorlashga yordam beradi. Shuningdek, tizim orqali mutaxassislar yaratishda aniq ko'nikmalarni baholash imkoniyatlari mavjud.

4. **Xalqaro integratsiya:** Kredit-modul tizimi nafaqat mahalliy, balki xalqaro ta'lim tizimlari bilan ham uyg'unlashgan. Bu esa talabalarga dunyoning turli mamlakatlarida o'qish va malaka oshirish imkoniyatlarini yaratadi.

5. **Ta'limning shaffofligi:** Har bir o'quv moduli uchun aniq baholash va o'zlashtirish me'yorlari bo'lganligi uchun ta'lim jarayoni aniq va shaffof bo'ladi. Bu talabalar va o'qituvchilar uchun osonlik yaratadi.

Kredit-Modul tizimining kamchiliklari

1. **Mavjud tizimga o'rganish:** Ko'p hollarda, yangi tizimga o'rganish davri talab qilinadi. Bu esa birinchi marta kredit-modul tizimiga o'tgan ta'lim muassasalarida noqulayliklarni keltirib chiqarishi mumkin.

2. **O'qish jadvali va yuklamaning ortishi:** Ba'zi talabalar ko'p modulni bir vaqtning o'zida o'zlashtirishga majbur bo'lishi mumkin, bu esa o'quv yuklamosining ortishiga olib keladi.

3. **Tizimning noaniqliklari:** Agar tizimni to'liq va samarali boshqarish uchun yetarli resurslar mavjud bo'lmasa, ayrim noaniqliklar va xatoliklar yuzaga kelishi mumkin.

Xulosa

Zamonaviy ta'lim tizimi va kredit-modul tizimi bir-birini to'ldiruvchi va yangiliklarni qo'llab-quvvatlovchi elementlardir. Kredit-modul tizimi talabalarga o'z bilim va ko'nikmalarini mustahkamlash, shuningdek, o'qish jarayonini yanada samarali va shaffof qilish imkoniyatini yaratadi. Bu tizimning afzalliklari o'zining shaxsiylashtirilgan yondashuvi va xalqaro miqyosda tan olinganligi bilan ajralib turadi. Har bir o'quv yurtida uning samarali qo'llanilishi ta'lim sifatini yanada oshirishga xizmat qiladi, biroq, uning muvaffaqiyatli ishlashi uchun o'qituvchilar va boshqaruvchilar tomonidan ehtiyotkorlik bilan rejalashtirilgan va tizimli yondashuv talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" gi PF-5847-sonli farmoni.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 2-martdagi "2017–2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Xarakteristik strategiyasining "Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida" PF-5953-son farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi vazirlar mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini tashkil etish bilan bog'liq tizimni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" VM-824-sonli qarori.
4. Robert Wagenaar, A History of ECTS, 1989-2019. Developing a World Standard for Credit Transfer and Accumulation in Higher Education. International Tuning Academy, 2020. Available at.
5. Usmanov B.Sh, Xabibullayev R.A. Oliy o'quv yurtlarida o'quv jarayonini kredit-modul tizimida tashkil qilish. O'quv qo'llanma. 2020.
6. O'rinov V. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalarida ECTS Kredit-modul tizimi: Asosiy tushunchalar va qoidalar. Toshkent 2020. – B. 64
7. (PDF) *Texnologik ta'lim jarayonini kredit-modul tizimi asosida tashkil etish shart-sharoitlari*. Available from: [https://www.researchgate.net/publication/352186091 Texnologik ta'lim jarayonini kredit-modul tizimi asosida tashkil etish shart-sharoitlari](https://www.researchgate.net/publication/352186091_Texnologik_talim_jarayonini_kredit-modul_tizimi_asosida_tashkil_etish_shart-sharoitlari) [accessed Nov 07 2024].